

портрет", "Популярно про наркоманію", "Як жити сьогодні, щоб побачити завтра" та ін. Подібну інформацію треба постійно оновлювати та доводити до перемінного та постійного складів ВНЗ системи МВС України шляхом розміщення на стендах "Санпросвіткутків".

Підбиваючи підсумки викладеним у роботі міркуванням, зауважимо, що здійснення визначених напрямків профілактики наркоманії у ВНЗ системи МВС України напевно чи вирішить усі проблеми, пов'язані з розповсюдженням наркотичних засобів у курсантському середовищі. Водночас сподіваємося, що сукупність означених заходів сприятиме забезпеченню глибокого та всебічного персоналізованого вивчення кожного курсанта (його найближчого оточення, способу життя, а також відповідних особистісних моральних, інтелектуальних, вольових і ділових якостей), поповненню лав правоохоронців високопрофесійними фахівцями, очищенню органів внутрішніх справ від осіб, які своїми вчинками завдають шкоди авторитету ОВС, тощо.

Стаття надійшла до редакції 29.07.2010 р.

УДК 343.385:004.65

А.В. Іщенко
І.П. Красюк

НОВИЙ КРОК УДОСКОНАЛЕННЯ ЗНАТЬ З ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ¹

Досягнення теорії сучасної криміналістики важко переоцінити. Практично у всіх її розділах і більшості окремих учень існують фундаментальні теоретичні напрацювання, визначені системи, напрями їх вдосконалення, сформований термінологічний апарат і основні поняття. В той же час, не зважаючи на достатньо високий рівень розвитку теорії сучасної криміналістики, слід відмітити, що деяким її ученням тривалий час не приділялося достатньої уваги, і, як наслідок, їх теоретична база не відповідає сучасним вимогам. Одним із таких є учення, в якому розглядаються проблеми використання в розслідуванні обліково-реєстраційних даних. На що свого часу вказував Р.С. Белкін, і вже в 2006 році констатували А.А. Беляков і Р.А. Усманов.

Для наочності в роботі представлена порівняльна таблиця, з якої видно, що за період з 1990 по 2009 роки в Російській Федерації за даною

¹ Рецензія на монографію "Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування", підготовлену начальником кафедри криміналістики Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.А. Дідоренка, кандидатом юридичних наук, доцентом Бірюковим Валерієм Васильовичем

темою було захищено 26 дисертацій (25 кандидатських і 1 докторська), в Україні дана тема представлена трьома кандидатськими дисертаціями, підготовленими до 1995 року. Зрозуміло, це не може не позначитися на розвитку даного учення і розвитку теорії криміналістики в цілому. Тим більше, що саме останніми роками, завдяки активному впровадженню сучасних інформаційних технологій в обліково-реєстраційну діяльність, відбулися якісні зміни в її розвитку. Основні положення монографії що рецензується, відрізняються новизною є доволі актуальними.

У першому розділі монографії, ґрунтуючись на детальному аналізі понять даного учення, що представлені у підручниках із криміналістики, навчальних посібниках і монографіях, Бірюков В.В. зазначає, що тільки для назви даного учення в якості терміна сьогодні використовують чотири різних словосполучення. Спираючись на результати власних досліджень, а також досліджень, проведених іншими вітчизняними вченими та науковцями інших країн, він приходить до висновку про те, що сучасне вчення не може обмежуватися вивченням тільки криміналістичних інформаційних систем. Зрозуміло, і для назви такого учення вже недоцільно вживати термін "криміналістичні", бо це само по собі вже звужує його предмет. Автор обґрунтовано пропонує для назви учення термін "Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування злочинів" і дає його визначення.

Особливий інтерес в роботі представляє розділ, присвячений розгляду властивостей та основних понять інформації, які використовуються в криміналістиці, їх класифікації. З урахуванням специфіки інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів, детально розглядаються такі властивості інформації, як розсіювання, акумуляція, достовірність, актуальність і ін., які безпосередньо впливають на процеси, пов'язані з накопиченням, обробкою і використанням обліково-реєстраційних даних.

Також докладно висвітлюються питання, пов'язані зі структурою інформаційних систем, їх класифікація і призначення. Звертається увага на те, що розвиток і функціонування сучасних інформаційних систем за останні роки істотно змінилися завдяки інформатизації. Сучасна комп'ютерна техніка і розвинені телекомунікаційні мережі надали умови для створення автоматизованих інформаційних систем, їх інтеграції на різних рівнях, створення інтегрованих банків даних. Із такої системи користувач може отримати необхідну інформацію з будь-якої віддаленої точки доступу. Сучасні технології не просто підняли на відносно більш високий рівень процеси накопичення, систематизації і видачі інформації, вони поставили роботу з інформацією на принципово новий рівень. Ці

системи самостійно виконують аналітичну роботу і в ряді випадків просто видають готові рішення. Зрозуміло, що аналіз відбувається за алгоритмами, розробленими людиною і реалізованими в певному програмному забезпеченні. І хоча останнє слово завжди належить людині, значна частина роботи, причому рутинної, виконується певною АІС в автоматичному режимі.

Аналіз змісту монографії, що рецензується, показує, що вона має значну теоретичну і практичну цінність, враховує сучасні досягнення в області криміналістики, судової експертизи, кримінального процесу і оперативно-розшукової діяльності. В.В. Бірюков глибоко пройнявся суттю даних проблем і, в результаті, провів якісне наукове дослідження.

Висновки підкріплені достатньою емпіричною базою. Автор грамотно і гармонійно використовує за текстом дані офіційної статистики, результати своїх ранніх наукових робіт, а також напрацювання інших учених.

Аналіз структури роботи показує, що вона, по-перше, визначається метою дослідження і, по-друге, повною мірою дозволяє розкрити поставлені завдання. Виділені проблемні питання розглядаються послідовно, логічно взаємопов'язано, в їх діалектичному розвитку, з урахуванням раніше викладених з відповідної проблеми поглядів різних авторів, з науковим аналізом кожної висловленої думки, що додає монографії В.В. Бірюкова логічно стрункий, закінчений вигляд.

З урахуванням викладеного, можна стверджувати, що монографія В.В. Бірюкова "Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів" є самостійною закінченою науковою роботою на актуальну тему, в якій на підставі виконаних автором досліджень проведені істотні узагальнення і розроблені теоретичні положення, сукупність яких можна кваліфікувати як нове вагомое наукове досягнення, що має значний внесок для розвитку криміналістики і вдосконалення практики боротьби зі злочинністю. За оформленням, структурою і змістом вона повністю відповідає всім вимогам, що ставляться до подібного роду робіт. Її публікація, поза сумнівом, сприяє популяризації таких потрібних науці і практиці знань.

Стаття надійшла до редколегії 07.07.2010 р.